

Návrh Společné zprávy EU k zaměstnanosti

Situace na trzích práce se zlepšuje, zaměstnanost stoupá téměř ve všech členských státech, nezaměstnanost klesá, příjmy domácností rostou se zvyšujícím se ekonomickým oživením, počet lidí ohrožených chudobou se stabilizoval. Výdaje do vzdělávání klesly v rámci celé Evropy od roku 2010 o 3,2 %.

Evropa se musí vrátit k principu flexikurity, tzn. vytvořit rovnováhu mezi flexibilitou a ochranou trhu práce. Daňové systémy musí pobízet k aktivizaci lidí a současně snížit zdanění práce a umožnit zaměstnavatelům najímat zejména mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané. Motorem tvorby pracovních míst zůstávají malé a střední podniky. Česká republika se drží průměru. Pozitivně je hodnocena, pokud jde o nízkou míru rizika a sociální chudoby, reformy v oblasti zdravotní péče, strategie na podporu rómské komunity a podpůrná opatření pro rodiny s dětmi.

Součástí balíčku dokumentů zveřejněných společně s Roční analýzou růstu dne 26. 11. 2015 je tradičně i návrh společné zprávy k zaměstnanosti (JER), která podává přehled o klíčových faktorech vývoje v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí v Evropské unii a o provádění reforem členskými státy v souladu s Hlavními směry zaměstnanosti a doporučeními Roční analýzy růstu na rok 2015.

Situace v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí se pomalu zlepšuje, i když stále přetrvává divergence mezi jednotlivými členskými státy. V souvislosti s posilujícím ekonomickým oživením míry zaměstnanosti začínají opět stoupat a míry nezaměstnanosti klesají téměř ve všech členských státech. V roce 2014 byla roční míra nezaměstnanosti v EU-28 ještě přes 10 % a vyšší v eurozóně, ale v průběhu roku 2015 se snížila. Míra nezaměstnanosti mládeže a dlouhodobá nezaměstnanost klesala od roku 2013, ale stále ještě zůstává na všeobecně vysoké úrovni. Velké rozdíly mezi členskými státy přetrvávají, i když podmínky na trhu práce se sbližují. Příjmy domácností lehce rostly v průběhu roku 2014 a na začátku roku 2015. Počet lidí v ohrožení chudobou se stabilizoval. Sociální vývoj však ukazuje na pokračující proces divergence mezi členskými státy, jak to potvrzuje srovnávací tabulka referenčních rámců a sociálních indikátorů pro riziko chudoby a vývoj nerovností. **Reformy podporující dobře fungující, dynamické a inklusivní trhy práce musí pokračovat.** Mnohé státy provedly reformy, které mají viditelně pozitivní efekt např. na zvýšení míry zaměstnanosti. Ale je třeba ještě více úsilí, aby se stimuloval růst a vytvářely pozitivní podmínky pro tvorbu kvalitních pracovních míst. Současný růst zaměstnanosti je provázen rostoucím počtem míst na dobu určitou. Členské státy by měly pokračovat ve svém úsilí a přijmout opatření proti segmentaci trhu práce a zajistit opravdovou rovnováhu mezi flexibilitou a ochranou na trhu práce.

Daňové systémy musí podporovat tvorbu pracovních míst, odstranit překážky, které odrazují od vstupu na trh práce a posílit tak aktivaci lidí, současně **snížit zdanění práce** a umožnit tak zaměstnavatelům (znovu)najímat pracovníky (mladé, dlouhodobě nezaměstnané). **Reformy musí posílit mechanismy tvorby mezd tak, aby jejich vývoj odpovídal vývoji produktivity. Důležité je investovat do vzdělávání a odborné přípravy,** a to především u mladých lidí. Ale mnohé členské státy

už vyvinuly značné úsilí, pokud jde o reformy jejich vzdělávacích systémů a rozšířily nové příležitosti vzdělávání a odborné přípravy i pro dospělé. Od roku 2010 klesly výdaje na vzdělávání v rámci celé EU o 3,2 %.

Srovnávací tabulka klíčových indikátorů v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí ukazuje:

Šest členských států (Řecko, Chorvatsko, Kypr, Portugalsko, Španělsko a Itálie) čelí zásadním problémům v oblasti zaměstnanosti a sociální oblasti. Situace ve dvou státech (Francii a Finsku) naznačuje problematický vývoj, pokud jde o vývoj míry nezaměstnanost, a to především u mladých lidí. Značné riziko sociálního vyloučení je zaznamenáno v pěti zemích (Rumunsku, Bulharsku, Litvě, Lotyšsku a Estonsku). Smíšené výsledky ukazuje Malta a Lucembursko. U Řecka je kritická situace u všech indikátorů. **Míra předčasných odchodů ze škol se snížila** v mnohých členských státech. **Mnoho členských států vykazuje vysokou míru dlouhodobé nezaměstnanosti** (Litva, Bulharsko, Řecko a Slovensko až 50 %). Naopak dobře si vede Dánsko, Švédsko, Estonsko a Slovinsko. **Mobilita je důležitá** pro snížení rozdílů v míře nezaměstnanosti mezi členskými státy a pro lepší přístup ke kvalifikované pracovní síle. Pokud jde o **indikátor rizika chudoby**, jen devět členských států se dostalo pod hranici 20 %, a mezi nimi je i Česká republika.

Ekonomické oživení začalo v průběhu roku 2013 a indikátory trhu práce se hned poté začaly zlepšit. **Nicméně hloubka krize a pomalé oživení, zejména v eurozóně, ještě neumožnily dosáhnout před-krizové úrovně reálného HDP.** Dynamiky růstu zaměstnanosti se liší napříč členskými státy, sektory a typy kontraktů. Je patrná korelace mezi mírou přechodů na trh práce a počtem dočasných úvazků. Nestandardní formy práce převažují u žen, mladých lidí a manuálních pracovníků. Vývoj zaměstnanost opět potvrzuje, že **motorem růstu zaměstnanosti jsou malé a střední podniky (MSP).** Mezi léty 2002 - 2010 85 % nových pracovních míst bylo vytvořeno v MSP.

Vladimíra Drbalová

Mezinárodní vztahy – Evropské záležitosti